

Tallinna Kopli Ametikool
Kutsekeskhariduse õppekava „Sisetööde elektrik“

MOODULITE RAKENDUSKAVA					
ÜLDÕPINGUD 30 EKAP					
Sihtrühm	Õppija, kes on omandanud põhiharidusele vastavad kompetentsid				
Õppevorm	Statsionaarne koolipõhine õpe				
Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)		Õpetajad	
1	Keel ja kirjandus	6 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö		Is. töö
		156	140		16
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus				
Mooduli eesmärk	<p>õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab loetud tekste ning väljendab ennast õppekeeles selgelt ja arusaadavalt nii suuliselt kui ka kirjalikult.</p> <p>Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava eesti keele ja kirjanduse valdkonna eesti keele ja kirjanduse, vene keele ja kirjanduse (õpperühmas, kus eesti keelt õpitakse teise keelena ning õpe toimub osaliselt või täielikult vene keeles) õppeainetega.</p>				

Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid
1) väljendub selgelt, eesmärgipäraselt ja kirjakeele normile vastavalt nii suulises kui ka kirjalikus suhtluses	<ul style="list-style-type: none"> • kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile • koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid
2) arutleb teemakohaselt ja põhjendatult loetud, vaadatud või kuulatud teksti põhjal	<ul style="list-style-type: none"> • kõneleb arusaadavalt, valib sobiva sõnakasutuse vastavalt suhtlussituatsioonile • leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides
3) koostab eri liiki tekste, kasutades alustekstidena nii teabe- ja ilukirjandustekste kui ka teisi allikaid neid kriitiliselt hinnates	<ul style="list-style-type: none"> • koostab ja vormistab teksti vastavalt juhendile, järgides kirjutamisel õigekirjareegleid • leiab sidumata tekstist vajaliku info ja kasutab saadud teavet eesmärgipäraselt suulises esinemises või enda loodud tekstides
4) loeb ja mõistab sidumata tekste (tabel, graafik, diagramm), hindab neis esitatud infot, teeb järeldusi ja loob uusi seoseid	<ul style="list-style-type: none"> • koostab etteantud faktide põhjal tabeli või diagrammi • kasutab erinevatest infoallikatest saadud teavet enda loodud tekstides ja igapäevaelus, põhjendab infoallika valikut
5) väärtustab lugemist, suhestab loetut iseendaga ja tänapäeva elunähtustega, oma kodukohaga	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab oma lugemiseelistusi ja -kogemusi • tutvustab loetud kirjandusteose autorit, kirjeldab tegevusaega ja -kohta ning olulisi sündmusi, iseloomustab tegelasi
6) tõlgendab ja analüüsib kirjandusteost, seostab seda ajastu ühiskondlike ja kultuuriliste sündmustega	<ul style="list-style-type: none"> • avaldab ja põhjendab oma arvamust, kasutab oma väidete kinnitamiseks tekstinäiteid ja tsitaate • arutleb teose probleemide ja väärtushinnangute üle, toob sobivaid näiteid nii tekstist kui ka oma elust • selgitab ja kasutab teksti analüüsimiseks tarvilikke põhimõisteid

<p>Teemad, alateemad</p>	<p>KEEL SUHTLUS- JA TUNNETUSVAHENDINA: keel kui märgisüsteem, Suulise ja kirjaliku suhtluse ja teksti erinevused, kirjakeel ja kõnekeel, murdekeel ja släng, keeleline etikett (sh virtuaalkeskkonnas), oskuskeele erinevused.</p> <p>SÕNAVARA: sõnavara rikastamise võimalused, ilukirjandusliku teksti eripära.</p> <p>MEEDIA JA MÕJUTAMINE: meediateksti tunnused, reklaami erandlik keelekasutus, kriitilise meediatarbija kujundamine, olulisemad meediažanrid (uudis, reportaaž, intervjuu, arvamus), sotsiaalmeedia – kvaliteetkirjanduse ja meelelahutusajakirjanduse erinevused, sihtgruppidest lähtuvalt tähtsamad meediakanalid Eestis, kriitiline ja teadlik lugemine, fakti ja arvamuse eristamine, oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine.</p> <p>KIRJAKEELE NORMID : õigekiri, (veebi)sõnastike kasutamine, kirjavahemärgid</p> <p>FUNKTSIONAALNE LUGEMINE JA KIRJUTAMINE: Kirjutamise eesmärk, teksti ainestik, materjali kogumine ja süstematiseerimine, teksti ülesehitus ja selle sidusus, lõigu ülesanne, arutleva teksti kirjutamine alusteksti põhjal, oma teksti toimetamine ja pealkirjastamine, tüüpilised stiilivead, kokkuvõtte ja referaadi kirjutamine, teabeotsing, seotud ja sidumata tekstid, lihtsamad tarbetekstid, õigekirjaoskuse parandamine ja kinnistamine.</p> <p>ILUKIRJANDUS KUI KUNST: Ilukirjanduse põhiliigid, kirjandusvoolud, autori koht ajas, kirjandusteose ja lugeja suhe; lugejaoskused: teadlik lugeja ja tema isiklik elukogemus, proosa- ja luuleteksti analüüs ja tõlgendamine</p> <p>EESTI KIRJANDUS : ülevaade tähtsamatest autoritest ja perioodidest</p> <p>MAAILMAKIRJANDUS : ülevaade tähtsamatest ajastutest ja autoritest</p>
<p>sh iseseisev töö</p>	<p>Tervikteoste lugemine Slaidikava koostamine CV koostamine Eneseanalüüsi koostamine</p>

	<p>Hindelised tööd : Õigekiri ja sõnavara Tekstiloomed: kirjandi või essee kirjutamine Funktsionaalne lugemine: lugemisülesannete lahendamine Praktilised harjutused: keeletestide lahendamine Meediateksti kirjutamine: uudis, arvamuskõne Tarbetekstide koostamine: avaldus, elulookirjeldus. Ilukirjanduse põhiligid ja žanrid Proosa- ja luuleteksti analüüs ja tõlgendamine Suulise ettekandega esinemine</p>
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Loeng, praktilised harjutused, rühmatöö, arutelu, iseseisev töö, ettekanne (suuline esinemine)
Hindamine	eristav
Hindekriteeriumid	<p>Hinne „3“, lävend: Vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi, mis vajavad juhendamist ja suunamist.</p> <p>Hinne „4“ Suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.</p> <p>Hinne „5“ Suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on omandanud õppekavas ettenähtud õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, st rahuldavalt (hinne „3“), sealhulgas sooritanud iseseisvad tööd vähemalt positiivsele tulemusele.

sh hindamismeetodid	Kontrolltöö, praktilised harjutused, teksti analüüs, tekstiloome, kirjand, rühmatöö, meediateksti kirjutamine, tabelite ja diagrammide analüüs, essee
Õppematerjalid	Õpetaja koostatud õppematerjalid A. Kilgi, V.Maansoo „Keeleviit“ 2004 Koolibri M.Ehala „Kirjutamise kunst“ 2000 Künnimees M.Rebane „Eesti kirjandus“2003 Ilo M.Rebane „Maailmakirjandus“2003 Ilo S.Nootre Kirjanduse kõnekus“ I – II osa Avita CDd ja DVDd erinevate materjalide kuulamiseks ja vaatamiseks Käsitletavad kirjandusteosed Väliskirjanduse lugemik keskkoolile

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)			Õpetajad
2	Võõrkeel	4,5 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö	Is.töö	
		117	100	17	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad				
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeele valdkonnaga.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) suhtleb õpitavas võõrkeeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana, esitab ja kaitseb erinevates mõttevahetustes/ suhtlussituatsioonides oma seisukohti	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab iseseisvalt võõrkeelset põhisojavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt õiget keelt • esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes • väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel) 				
2) kirjeldab võõrkeeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga	<ul style="list-style-type: none"> • tutvustab vestlusel iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • koostab oma kooli (lühil) tutvustuse • põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks • hindab oma võõrkeeleoskuse taset 				
3) kasutab võõrkeeleoskuse arendamiseks endale sobivaid võõrkeele õppimise strateegiaid ja	<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab võõrkeele õppimise vajalikkust, loob seoseid eriala ja elukestva õppega • eristab võõrkeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust • kirjeldab suhtluskeskkondi, mida kasutab (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades 				

teabeallikaid, seostades võõrkeeleõpet elukestva õppega	
4) mõistab Eesti ja teiste rahvaste elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega võõrkeeles suhtlemisel	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb sihtkeele/emakeele maa(de) ja Eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja -norme • arvestab sihtkeele kõnelejate kultuurilise eripäraga • tutvustab (oma eakaaslasele välismaal) Eestit ja soovitab külastada mõnda sihtkohta
5) on teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise rahvusvahelistest võimalustest, koostab tööle asumiseks vajalikud võõrkeelsed taotlusdokumendid	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab võõrkeeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles • tutvustab õpitavas võõrkeeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi • koostab võõrkeeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV/Europassi, arvestades sihtmaa eripäraga • sooritab näidistööintervjuu
Teemad, alateemad	<p>MINA JA MAAILM. Mina ja eakaaslased – kutseõppurid; Mina ja Eesti; Erinevad maad ja rahvad.</p> <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA. Mina ja keskkond; Keskkonnakaitse probleemid; Tervislik eluviis; Keeletehnoloogilised rakendused igapäevaelus ja suhtluskeskkonnad; Erinevad leiutised ja kaasaegsed tehnoloogilised saavutused Eestis ja maailmas.</p> <p>HARIDUS JA TÖÖ. Mina õppijana; Mina tööturul.</p>
Hindamisülesanded	<p>Mina ja maailm - vastavalt ülesandele harjutused, vestlus, suuline kõne, rühmatööd, teksti lugemine ja tõlkimine.</p> <p>Keskkond ja tehnoloogia - vastavalt ülesandele harjutused, vestlus, suuline kõne, rühmatööd, teksti lugemine ja tõlkimine.</p> <p>Haridus ja töö - vastavalt ülesandele harjutused, vestlus, suuline kõne, rühmatööd, teksti lugemine ja tõlkimine.</p>
sh iseseisev töö	Ristsõna koostamine, ettevalmistus esitlusteks,
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Harjutused, vestlus, suuline kõne, rühmatööd, iseseisevtöö, teksti lugemine ja tõlkimine.
Hindamine	<p>Eristav</p> <p>Põhineb Euroopa keeleõppe raamdokumendi nõuetel, hinnatakse nelja osaoskust.</p>

Hindekriteeriumid

1. Rääkimine

Lävend: Kõne on aeglane ja pausidega, kuid siiski mõistetav. Teeb sageli vigu. Oskab alustada lihtsamat vestlust, kuid mõistmisraskuste tõttu ei suuda ise vestlust ülal hoida, seda jätkata ning lõpetada. Edastab raskustega väga lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud igapäevaseid teateid. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada oma arvamust ja vastata lühidalt väga lihtsatele küsimustele. Aeg-ajalt jääb arusaamatuks mida täpselt öelda tahab. Oskab kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju segab arusaamist.

Hinne „4“ : Väljendub huvivaldkonna teemadel sujuvalt, kuigi kõne pole päris mõistetav. Teeb vigu kui on vaja väljendada keerukamat mõtet. Oskab alustada lihtsamat vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ja lihtsaid ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab väga lühidalt ja lihtsalt põhjendada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata lihtsatele küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Oskab keelt piisavalt, et üsna arusaadavalt väljenduda. Oskab üsna õigesti kasutada tüüpkeelendeid, kuigi tuleb ette vigu. Emakeele mõju on märgatav kuid hääldus on arusaadav.

Hinne „5“: Oskab väljenduda ladusalt ja üldsõnaliselt huvivaldkonna teemadel. Oskab alustada vestlust, seda jätkata ja lõpetada. Oskab edastada lühikesi ettevalmistatud teateid igapäevases olukorras. Oskab lühidalt põhjendada ning selgitada arvamusi, kavatsusi ja toiminguid. Oskab vastata küsimustele, mõnikord (kui küsija räägib liiga kiiresti) võib paluda küsimust korrata. Sõnavara piisav, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust. Mõtted väljendatud lihtsate lausete järjendina. Kasutab tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, kuigi pikema kõnelõigu korral teeb sageli pause, et otsida sõnu ja grammatilisi vorme või korrigeerida sõnastust. Kasutab grammatiliselt üsna õiget keelt, ehkki emakeele mõju on märgatav. Hääldus on selge.

2. Kirjutamine

Lävend: Oskab kirjutada igapäevaste tegevuste kohta lühemaid lauseid. Oskab väga lihtsalt ja väga lühidalt kokku võtta ja esitada oma arvamust igapäevaste probleemide kohta. Vigu on grammatika põhivaras, kuid see ei takista mõistmist.

Hinne „4“ : Oskab kirjutada huvivaldkonna piires üldsõnalisi ja lühematest lausetest koosnevaid seotud tekste ja kirjeldusi. Oskab väga lihtsalt ja lühidalt kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Teeb sageli grammatikavigu, kuid need ei takista mõistmist. Oskab kasutada tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.

Hinne „5“ : Oskab kirjutada lühikesi ja lihtsaid üldsõnalisi seotud tekste huvivaldkonna piires, ühendades lühemaid lauseid lihtsa järjendina. Oskab mingil määral kokku võtta, esitada ja selgitada oma arvamust igapäevaste tavapäraste ja ebatavaliste probleemide kohta. Grammatiliselt keel üsna õige, ehkki emakeele mõju on märgatav. Tuleb ette vigu, kuid need ei takista mõistmist. Kasutab üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle.

3. Kuulamine

Lävend: Mõistab raskustega lihtsamat otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab üldjoontes peamist sõnumit, kuid sõnumi spetsiifilised üksikasjad jäävad arusaamatuks. Piiratud sõnavara tõttu mõistab raskustega osaliselt

	<p>olulisemat selgest jutust, millega puutub igapäevaselt kokku. Suudab raskustega jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on aeglane ja selge.</p> <p><u>Hinne „4“</u> : Mõistab lihtsamat otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka mõningaid spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on aeglane, selge ja tuttavlik. Mõistab üldjoontes olulisemat igapäevasest selgest jutust. Suudab üldiselt jälgida lühema mõttevahetuse põhipunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida lihtsamat ja lühemat loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.</p> <p><u>Hinne „5“</u> : Mõistab otsesõnalist faktiteavet igapäevastel seotud teemadel. Tabab nii peamist sõnumit kui ka spetsiifilisi üksikasju, kui hääldus on selge ja tuttavlik. Mõistab olulisemat igapäevasest jutust. Suudab üldiselt jälgida pikema mõttevahetuse pidepunkte eeldusel, et hääldus on selge. Suudab jälgida loengut vm esinemist oma huvivaldkonnas, kui teema on tuttav, sõnastus tuttav ja jutu ülesehitus selge.</p> <p>4. Lugemine</p> <p><u>Lävend:</u> Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste aeglaselt, tundmatud sõnad ja laused raskendavad tekstist arusaamist. Pikemad tekstid valmistavad raskusi. Lühematest ja lihtsamatest suudab teavet leida. Lihtsas tekstis tekib raskusi olulise teabe leidmisega.</p> <p><u>Hinne „4“</u> : Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste aeglaselt, kuid rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste või tekstiosi, mõned tundmatud sõnad ei takista tekstist arusaamist ja teabe otsimist. Oskab igapäevatekstides vaatamata mõnedele tundmatutele lausetele ja sõnadele leida ja mõista asjakohast teavet. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni üldist arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Lihtsas tekstis võtab olulisema leidmine aega, kuid ei sega tekstist arusaamist ja ülesande täitmist.</p> <p><u>Hinne „5“</u> : Loeb otsesõnalisi faktipõhiseid tekste rahuldava arusaamisega. Suudab hõlmata pikemaid tekste, et leida otsitav teave ja koguda infot teksti eri osadest või mitmest tekstist. Oskab leida ja mõista asjakohast teavet huvivaldkonna piires. Mõistab käsitletava igapäevase situatsiooni arutluskäiku, kuid ei pruugi aru saada üksikasjadest. Leiab tekstist olulisema.</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Kokkuvõttev hinne kujuneb, kui mooduli kõik õpiväljundid, sh iseseisev töö, on nelja osaoskuse raames omandatud lävendi tasemel. Osaoskuste osakaal hinde kujunemisel on: rääkimine 30%, lugemine 30%, kuulamine 20%, kirjutamine 20%
sh hindamismeetodid	Dialog, vestlus, Töölehed, rollimängud, esitlus, sõnavara test, ristsõna koostamine ja lahendamine
Õppematerjalid	Töövihikud, audio- ja videomaterjalid

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)			Õpetajad
3	MATEMAATIKA	5 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö	Is.töö	
		130	104	26	
Nõuded mooduli alustamiseks	Omandatud põhiharidus puuduvad				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab oma matemaatikateadmisi elus edukalt toimetulekuks. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava matemaatika valdkonnaga.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) kasutab õpitud matemaatikateadmisi ja –oskusi uutes situatsioonides ning eluliste ülesannete lahendamisel, analüüsides ja hinnates tulemuste tõepärasust	<ul style="list-style-type: none"> • sõnastab ülesande mõtte, toob/kirjutab välja andmed, määrab otsitavad suurused toob/kirjutab välja vajalikud seosed ja valemid • kirjeldab lahenduskäiku, vajadusel illustreerib seda joonisega/skeemiga, teeb vajalikud arvutused, • vormistab lahenduskäigu, kontrollib lahenduskäigu õigsust • kasutab vajadusel õpetaja koostatud juhendmaterjale ja näpunäiteid ülesande õigeks lahendamiseks • teeb järeldusi tulemuse tõepärasuse kohta, lähtudes igapäevaelust 				
2) kasutab vajadusel erinevaid teabeallikaid ning saab aru erinevatest matemaatilise info esitamise viisidest	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab vajaliku teabe leidmiseks nii paber kandjal kui ka internetis leiduvaid teabeallikaid • leiab tekstist, tabelist, jooniselt, graafikult, diagrammilt vajaliku info 				
3) seostab matemaatikat teiste õppeainetega, kasutades õppimisel oma matemaatika-alaseid teadmisi ning oskusi	<ul style="list-style-type: none"> • koostab tabelleid, jooniseid, graafikuid ja diagramme õpitud materjali ulatuses • nimetab järguühikuid ja teisendab pikkus-, raskus- pindala, ruumala, mahu, aja- ja rahaühikuid, arvutab protsente ja promille • kasutab muutumist ja seoseid käsitlevat matemaatikat, võrdleb erinevaid suurusi 				

<p>4) esitab oma matemaatilisi mõttekäike loogiliselt, väljendades oma mõtet selgelt ja täpselt nii suuliselt kui kirjalikult</p>	<ul style="list-style-type: none"> • valib ja kasutab ülesannete lahendamisel ülesande sisust lähtuvalt õigeid valemeid ja matemaatilisi sümboleid • kasutab analoogiat objektidevaheliste seoste leidmiseks • kasutab loogikat etteantud probleemide lahendamisel ning eristab olulist ebaolulisest • teab ja kasutab matemaatilise statistika ja tõenäosusteooria elemente
<p>5) kasutab matemaatika võimalusi enda ja teiste tegevuse tasuvuse ning jätkusuutlikkuse hindamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab matemaatiliste tehete abil loteriide ja laenudega seotud riske • arvutab bruto- ja netopalka ning mitmesuguseid igapäevaeluga seotud tulusid ja kulusid ning teisendab enamkasutatavaid valuutasid • arutleb säästmise vajalikkuse üle, toob näiteid tarbimise ja kulutamise tasakaalustamise võimaluste kohta
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>ARVUTAMINE. MÕÕTÜHIKUD. Mõõtühikute vahelised seosed, teisendamine; Elulise sisuga tekstülesanded. AVALDISED. VÖRRANDID JA VÖRRATUSED. Ratsionaalavaldiste lihtsustamine; Võrre; Võrdeline jaotamine; Valemite teisendamine; Võrdeline suurendamine ja vähendamine (mõõtkava, plaan); Lineaarvõrrand; Ruutvõrrand; Kahe tundmatuga lineaarvõrrandi süsteem; Arvtelje erinevad piirkonnad; Lineaarvõrratuse mõiste, omadused ja lahendamine; Lineaarvõrratussüsteemid. PROTSENTARVUTUSED. Osa ja tervik, protsent, promill MAJANDUSMATEMAATIKA ELEMENDID. Raha ja valuuta; Liht- ja liitintress; Laen ja hoiustamine, laenu tagasimaksegraafik; Palk ja kehtivad maksud töövõtjale ja tööandjale; Käibemaks, hind käibemaksuta ja käibemaksuga; Hinnamuutused (soodushind, hinnatõus jne); Diagrammide lugemine. TÕENÄOSUSTEORIA JA STATISTIKA. Sündmuste tõenäosus, tõenäosuse summa ja korrutis (sh tõenäosus loteriis ja hasartmängudes); Statistika põhimõisted ja arvkarakteristikud. Statistiline ja variatsioonirida, sagedustabel ja suhteline sagedus, diagrammide keskvärtus, kaalutud keskmine, mediaan, mood, maksimaalne ning minimaalne element, standardhälve; Statistiliste andmete kogumine, süstematiseerimine, statistiline andmetöötlus. JOONED TASANDIL. Punkti asukoha määramine tasandil; Lõigu pikkus, kahe punkti vaheline kaugus, vektori mõiste ja tähistamine, vektori pikkus, nullvektor, ühikvektor, vastandvektor, vektorite geomeetiline liitmine; Sirge, parabooli ja ringjoone võrrandid; Sirge joonestamine võrrandi järgi. TRIGONOMEETRIA. Phütagorase teoreem; Teravnurga siinus, koosinus, tangens; Täisnurkse kolmnurga lahendamine. PLANIMEETRIA. Tasapinnaliste geomeetriliste kujundite (kolmnurk, ruut, ristkülik, rööpkülik, romb, trapets, korrapärase kuusnurk, ring) elemendid, übermõõdud, pindalad. STEREOMEETRIA. Püstprisma, korrapärase püramiidi, silindri, koonuse ja kera elemendid, pindalad ning ruumala.</p>
<p>sh iseseisev töö</p>	<p>Rakenduslike ülesannete kirjalik lahendamine iga teema kohta.</p>

sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Arutelu, iseseisev töö, vestlus, kontrolltöö, praktiline töö, töölehed, andmete lugemine graafikutelt ja diagrammidelt ja nende kasutamine, kodune kontrolltöö, elulised ülesanded
Hindamine	eristav
Hindekriteeriumid	Lävend: Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid, oskab lahendada ja koostada antud teema kohta elementaarseid ülesandeid Hinne „4“: Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid, oskab lahendada ja koostada antud teema kohta keskmise raskusastmega ülesandeid Hinne „5“ Õpilane on saavutanud kõik õpiväljundid, oskab koostada ja lahendada antud teema kohta keerukamaid ja mahukamaid ülesandeid
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on omandanud mooduli kõik õpiväljundid vähemalt läveni tasemel ning sooritanud kõik kirjalikud tunnitööd, iseseisvad tööd ja kokkuvõtliku lõputöö.
sh hindamismeetodid	Kontrolltöö, test, ülesannete lahendamine, arvutuslikud tööd.
Õppematerjalid	Matemaatika 10.klassile, L.Lepmann, T.Lepmann, K.Velsker, Koolibri, 2001 Gümnaasiumi kitsa matemaatika õpik, Avita, 2012 Matemaatika ülesannete kogu keskkoolile, E.Abel, E.Jõgi, E.Mitt, Koolibri, 2001 Eksaminandile matemaatika riigieksamist, Helgi Uudelepp, Ahto Lõhmus, Argo, 2013 Matemaatika õpik kutseõppeasutusele, T.Leege, L.Vedler, Tartu, 2001 Erinevad ainematerjalid internetist

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)			Õpetajad
4	Loodusained	6 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö	Is. töö	
		156	126	30	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad				
Mooduli eesmärk	<p>õpetusega taotletakse, et õpilane omab loodusteaduslikku maailmapilti, väärtustab ja järgib jätkusuutliku arengu põhimõtteid.</p> <p>Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava loodusaine valdkonna bioloogia, geograafia, keemia, füüsika ainetega.</p>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) mõistab loodusainete omavahelisi seoseid ja eripära, saab aru mudelite tähtsusest reaalsete objektide kirjeldamisel	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab maa sfääre kui süsteeme ja nendega seotud mudeleid • kirjeldab maa evolutsioonilist arengut, elus- ja eluta looduse tunnuseid • kirjeldab abiootiliste tegurite toimet organismidevahelisi suhteid ja looduses toimivaid aineringe • kirjeldab organismide ehitust, aine- ja energiavahetust, paljunemist ja arengut (eristab rakutüüpe) • iseloomustab inimese keemilist koostist ja mõistab pärandumise seaduspärasusi • kirjeldab mehaanika nähtusi ja kasutades selleks õigeid füüsikalisi suurusi ja mõisteid • kirjeldab korrektsete mõistete ja füüsikaliste suurustega elektromagnetismi nähtusi ja nendevahelisi seoseid • iseloomustab soojusenergia muutmise viise, nähtusi, seaduspärasusi • kirjeldab õigete füüsikaliste suurustega ja mõistetega valguse tekkimise, levimise ja kadumise nähtusi • kirjeldab tähtsamaid mikromaailma mudeleid, tuumareaktsioone ning radioaktiivsust • kasutab keemiliste elementide perioodilisustabelit ja ühendite molekulaarmudeleid mikromaailma kirjeldamisel ja ainete omaduste selgitamisel 				

<p>2) mõtestab ja kasutab loodusainetes omandatud teadmisi keskkonnas toimuvate nähtuste selgitamisel ja väärtustamisel ning igapäevaelu probleemide lahendamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab evolutsiooni kulgu ning seostab protsesse looduses nähtavaga • nimetab majandustegevusega kaasnevaid looduskeskkonna probleeme • selgitab loodus- ja sotsiaalkeskkonnas omavahelisi seoseid ja probleeme • võrdleb erinevate piirkondade kliima, mullastiku, taime- ja loomastiku omavahelisi seoseid • võrdleb looduslikke ja tehismaterjale ning nende omadusi • selgitab tervisliku toitumise põhimõtteid • selgitab nakkushaiguste vältimise võimalusi • kirjeldab orgaaniliste ja anorgaaniliste ainete toimet inimestele ja keskkonnale • kirjeldab inimese arengut ja tervislikku seisundit sõltuvalt sotsiaalsest, majanduslikust või looduskeskkonnast
<p>3) mõistab teaduse ja tehnoloogia saavutuste mõju looduskeskkonnale ja inimesele, saab aru ümbritseva keskkonna mõjust inimese tervisele</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab loodusteaduste ning tehnoloogia arengu positiivseid ja negatiivseid ilminguid ning võrdleb erinevaid eetilisi-moraalseid seisukohti ning nende usaldusväärset • kirjeldab ja toob näiteid loodusteaduste, tehnoloogia ja ühiskonna vahelistest seostest • kirjeldab teaduse ning tehnoloogia võimalusi ja piiranguid ühiskonna heaolu ja majanduse arengu tagamiseks
<p>4) leiab iseseisvalt usaldusväärset loodusteaduslikku informatsiooni ja kasutab seda erinevate ülesannete lahendamisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab oma elukoha (loodus) keskkonda, uurides ja analüüsides seal erinevaid probleeme • lahendab loodusteaduslike ülesandeid ja probleeme, kasutades erinevaid usaldusväärseid teabeallikaid • koostab erinevate andmete põhjal tabelleid ja graafikuid • kirjeldab ja kohandab korrektsete lähteandmetega ülesandele õige lahendusmudeli ning fikseerib otsitavad suurused, kasutades õigesti mõõtühikute süsteeme • arvutab õigesti, kontrollides saadud tulemust ning vormistab ülesande vastuse korrektselt
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>UNIVERSUM JA SELLE KUJUNEMINE. Maakera kui süsteem; Maa teke, areng ja geoloogiline ajaskaala. Universumi evolutsioon ; Maa sfäärid: Litosfäär. Litisfääri koostis ja ehitus. Erinevate kivimite ja maakide kasutusvõimalused. Laamtektoonika. Vulkanism. Maavärinad; Maa sfäärid: Atmosfäär. Atmosfääri koostis ja ehitus. Kiirgusbilanss. Õhutsirkulatsioon. Inimtegevuse mõju atmosfääri koostisele ja selle tagajärjed: sudu, happevihmad, osooniaugud, kasvuhooneefekt. Maa sfäärid: Hüdrofäär. Veeringe Maal. Siseveed. Jõgede veerežiim ja äravool. Põhjavesi, selle kujunemine, filtratsioon. Pinna- ja põhjavee kasutamine ja kaitse. Maailmamere roll kliima kujunemises. Maa sfäärid:</p>

Pedosfäär. Murenemine. Maailma mullad. Mulla hävimine vee ja tuule erosiooni tõttu. Muld kui ressurs. Muldade kaitse

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

Evolutsiooniteooriate põhiseisukohad; Mikro- ja makroevolutsioon;

Astronoomia. Päikesesüsteem: planeet, planeedi kaaslane, asteroid, komeet, meteor;

Kehad, nende mõõtmised, mõõtühikute süsteemid ja teisendamised; Liikumine ja selle mõõtmine. Kiirus. Kiirendus; Taustsüsteemid; Vastasmõjud; Jõud, mass, energia;

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

Elektromagnetism. Elektriline vastastikmõju. Elektrilaeng. Elektrilaengu jäävuse seadus, Coulomb,i seadus.

Elektrimahtuvus. Kondensaator. Elektriväli: elektrivälja tugevus, potentsiaal, pinge;

Elektrivool. Voolutugevus, elektritakistus, takistid, vooluallikad. Elektrivoolu töö ja võimsus. Vooluring: Ohmi seadus vooluringi osa ja koguvooluringi kohta, jada- ja rööpühenduse seadused;

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

Magnetväli. Magnetväli, magnetinduktsioon, Ampere,i seadus, Lorentzi jõud. Vahelduvvool. Eneseinduktsioon.

Elektromagnetiline induktsioon. Elektromagnetlainete skaala: lainete liigid, energia levimise kiirus. **Valgus.** Valguse peegeldumine. Valguse murdumine, murdumisnäitaja. Valguslainete koherentsus, interferents ja difraktsioon. Fotoefekt. Valguse dispersioon, spekter;

Aatomifüüsika. Kaasaegne aatomimudel. Bohri aatomimudel: energiavoo, Bohri postulaadid. Tuumaprotsessid: Tuumade lõhustamine, tuumade süntees, kiirguskaitse. Radioaktiivsus, poolestusaeg

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

MIKROMAAILM JA AINE EHITUS. Aatomi ja molekuli ehitus ja mudelid; Keemilised elemendid maal; Keemiline side; Anorgaanilised aineklassid; Metallid, mittemetallid; Mikromaailma ehitus.

ORGANISM KUI TERVIK. Orgaanilised ained eluslooduses; Organismide keemiline koostis; Biomolekulide tähtsus eluslooduses; Toiduainete toiteväärtus, lisaained ning tervislikkuse seos koostisega; Organismide energiavajadus; Organismide ehitus ja talitus; Rakkude ehitus ja talitus; Organismide aine ja energiavahetus; Paljunemine ja areng; Pärilikkus; Inimene kui tervikorganism.

LOODUSTEADUSTE RAKENDUSVÕIMALUSI. Loodusteaduste rakendusvõimalusi tehnoloogias ja majanduses; Alused, happed ja soolad igapäevaelus; Geeni- ja biotehnoloogia; Transgeensed organismid; Nakkushaigused ja nende vältimine; Bioenergeetika; Organismi kahjustavad ained.

KESKKOND JA KESKKONNAKAITSE. Majanduskeskkond: Kaasaegse maailma poliitiline kaart. Kõrgeltarenenud Põhja riigid ja Lõuna arengumaad. Maailma rahvastik ja rahvastikuprotsessid. Maailma rahvaarv ja selle muutumine. Demograafiline üleminek. Rahvastikupoliitika. Ränded ja selle põhjused. Rahvastiku paiknemine. Linnastumine. Suurlinnade keskkonnaprobleemid.

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

Kaasaegsed muutused maailmamajanduses. Globaliseerumine ja keskkonnaprobleemid; Rahvusvahelised firmad ja majandusorganisatsioonid. Majanduse üldine struktuur ja selle arengud. Energiamaajandus. Elektroenergeetika. Alternatiivenergia kasutamise võimalused Põllumajandus. Põllumajanduse looduslikud arengueeldused. Põllumajandusega kaasnevad keskkonnaprobleemid. Maailma rahvastiku toitlustamise probleemid. Masinatööstus. Uute ja uusimate harude paigutuse põhijooned. Transport ja side. Logistika. Regioonide veendus. Rahvusvahelised veoteenused. Teenused. Teenuste osatähtsuse kasv. Turism ja selle geograafia.

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

Ökoloogilised tegurid sh organismide omavahelised suhted; Ökosüsteemid ja nende muutused; Liikide hävimist põhjustavad tegurid, liikide kaitsevõimalused ja- vajadused; Tehnoloogiline ehk tehiskeskkond; Tehis- ja looduslikud ained.

ÜLDINE JA ANORGAANILINE KEEMIA. ANORGAANILISTE ÜHENDITE PÕHIKLASSID. Oksiidid, happed, alused ja soolad, nende nomenklatuur, keemilised omadused.

ARVUTUSED REAKTSIOONIVÕRRANDITE ALUSEL.

Arvutused reaktsioonivõrrandite järgi, lahuse koostise arvutused.

KEEMILISE REAKTSIOONI KIIRUS JA TASAKAAL.

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

ELEKTROLÜÜTIDE LAHUSED.

Keemilise reaktsiooni kiirus, pöörduv ja pöördumatu reaktsioon, keemiline tasakaal. Elektrolüütiline dissotsiatsioon, tugevad ja nõrgad elektrolüüdid. Lahuse pH.

METALLID, NENDE TÄHTSAMAD OMADUSED. Metallide keemilised omadused. Metallide korrosioon ja korrosioonitõrje.

MITTEMETALLID JA NENDE TÄHTSAMAD ÜHENDID. Mittemetallide võrdlev iseloomustus (aatomiehitus, füüsikalised omadused). Allotroopia. Lühiülevaade tähtsamatest mittemetallidest ja nende ühenditest (halogeenid, väävel, lämmastik, fosfor, räni). Mittemetallilised elemendid looduses

Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.

ÜLDINE JA ANORGAANILINE KEEMIA. ANORGAANILISTE ÜHENDITE PÕHIKLASSID. Oksiidid, happed, alused ja soolad, nende nomenklatuur, keemilised omadused.

ARVUTUSED REAKTSIOONIVÕRRANDITE ALUSEL.

Arvutused reaktsioonivõrrandite järgi, lahuse koostise arvutused.

	<p>KEEMILISE REAKTSIOONI KIIRUS JA TASAKAAL.</p> <p><u>Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.</u></p> <p>ELU OLEMUS. Elu tunnused. Eluslooduse organiseerituse tasemed. Loodusteadusliku uurimismeetodi rakendamine.</p> <p>ORGANISMIDE KEEMILINE KOOSTIS. Orgaanilised ühendid: süsivesikud, lipiidid, valgud ja nukleiinhapped, nende ülesanded.</p> <p><u>Teadmiste kontroll läbitud teemalõikes.</u></p> <p>RAKK. Rakuteooria. Eukarüootse raku ehitus ja talitus. Looma-, taime- ja seene- raku eripära. Ainu- ja hulkraksus. Eeltuumse raku ehitus. Bakterite ehitus ja paljunemine.</p> <p><u>Teadmiste kontroll läbitud teemalõikes.</u></p> <p>ORGANISMIDE AINE- JA ENERGIAVAHEMUS. Raku metabolism ja organismi üldine ainevahetus. Fotosüntees ja selle tähtsus.</p> <p>ORGANISMIDE PALJUNEMINE JA ARENG. Interfaas ja mitoos. Meioos. Organismide suguline ja mitesuguline paljunemine. Inimese viljastumine, embrüonaalne ja sünnijärgne areng. Taimede paljunemise ja arengu iseärasused.</p> <p>PÄRILIKKUS. Geenide avaldumine. Viiruste mitmekesisus ja tähtsus. Nende paljunemine DNA viiruse näitel. Mendeli seadused. Soo määramise geneetiline mehhanism erinevatel organismirühmadel. Inimesel enam esinevad geneetilised puuded. Geneetika ülesanded.</p> <p>Biotehnoloogia ja sellega kaasnevad probleemid. Geenitehnoloogia selle arengusuunad. Bioloogia osa meditsiinis.</p> <p>INIMENE. Inimorganismi üldiseloomustus. Inimese põhilised elutalitlused, nende neutraalne ja humoraalne regulatsioon. Kõrgem närvitallitus. Inimene kui tervikorganism.</p> <p>ORGANISMIDE KOOSEKSISTEERIMINE. Peamised ökoloogilised tegurid. Populatsioon. Ökosüsteemi struktuur ja selle ajalised muutused. Biosfääri iseloomustus ja selle muutused. Bioloogiline mitmekesisus. Keskkonnakaitse regionaal- ja globaalprobleemid. Looduskaitse ja keskkonnapoliitika.</p> <p>EVOLUTSIOON. Elu päritolu ja esialgne areng. Mikro- ja makroevolutsioonilised protsessid. Inimese evolutsioon.</p> <p><u>Teadmiste kontroll läbitud teema lõikes.</u></p>
sh iseseisev töö	<p>Referaat: „Erinevate kivimite ja maakide kasutusvõimalused“.</p> <p>Tabel „Rahvusvahelised firmad ja majandusorganisatsioonid“.</p> <p>Referaat: „Päikesesüsteem“.</p> <p>Tabel „Elektromagnetlainete skaala: lainete liigid, energia levimise kiirus“</p> <p>Referaat: „Eukarüootse raku ehitus ja talitus.“</p> <p>Referaat: „Bioloogia osa meditsiinis.“</p> <p>Referaat. „Metallid, mittemetallid“</p> <p>Referaat. Orgaaniliste ühendite klassifitseerimine ja nende nomenklatuurid.</p>

hindamisülesanded	<p>Kontrolltöö „Maa sfäärid“.</p> <p>Kontrolltöö „Kaasaegse maailma poliitiline kaart. Maailma rahvastik ja rahvastikuprotsessid“.</p> <p>Kontrolltöö „Kaasaegsed muutused maailmamajanduses. Energiamaajandus. Põllumajandus. Teenused. Transport ja side. Masinatööstus“.</p> <p>Kontrolltöö „Kehad, nende mõõtmed, mõõtühikute süsteemid ja teisendamised“.</p> <p>Kontrolltöö „Elektriline vastastikmõju. Elektrivool“.</p> <p>Kontrolltöö „Magnetväli. Valgus. Aatomifüüsika“.</p> <p>Kontrolltöö „Elu olemus“.</p> <p>Kontrolltöö „Rakk. Rakuteooria“</p> <p>Kontrolltöö „Organismide ja paljunemine areng“</p> <p>Kontrolltöö „Evolutsioon. Mikro- ja makroevolutsiooni protsessid“</p> <p>Kontrolltöö „Anorgaaniliste ühendite põhiklassid“</p> <p>Kontrolltöö „Metallid, mittemetallid“</p> <p>Kontrolltöö „Alkaanid, alkeenid, areenid, alkoholid</p> <p>Kontrolltöö „Fenoolid, sahhariidid, valgud“</p>
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Loeng, praktilised tööd, rühmatöö, iseseisev töö, ülesannete lahendamine, tabelite ning graafikute koostamine ja analüüs, probleemide lahendamine, diskussioon
Hindamine	Mitteeristav - kus õpiväljundite lävendi tasemel saavutamisel või lävendi ületamisel on tulemuseks A – arvestatud ning lävendi tasemest madalamal tasemel õpiväljundite saavutamisel on tulemuseks MA - mittearvestatud
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Positiivne kokkuvõttev hinne A „arvestatud“ on saavutatud, kui õpilane on omandanud kõik õppeväljundid vähemalt lävendi tasemel, sooritanud teemade lõikes kontrolltööd, sh iseseiva töö vähemalt lävendi tasemel
sh hindamismeetodid	Test, kontrolltöö, ülesannete lahendamine, probleemülesanded, rühmatöö, referaat
Õppematerjalid	<p>Jaotusmaterjalid, „Keemia õpik kutsekoolidele“ Altlex, 2013</p> <p>„Geograafia gümnaasiumile I kursus Rahvastik ja majandus“. Eesti Loodusfoto. Tartu. 2013.</p> <p>„Üldmaateadus gümnaasiumile“. Koostaja: Ülle Liiber. Eesti Loodusfoto. Tartu, 2004.</p> <p>Enn Pärgmäe „Füüsika õpik kutsekoolidele“. Atlex. 2009.</p> <p>Helle Järvalt „Bioloogia lühikursus gümnaasiumile“ 2003</p> <p>Mart Viikmaa, Urmas Tartes „Bioloogia gümnaasiumile.“ II osa 2008</p> <p>Signe Abel Anne Kivinukk Metoodiline käsiraamat bioloogia õpetamiseks gümnaasiumis Tallinn 2014</p> <p>Ene Külanurm „Keemia õpik kutsekoolidele“ 2006</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)			Õpetajad
5	Sotsiaalsained	7 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö	Is. töö	
		182	170	12	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad				
Mooduli eesmärk	<p>õpetusega taotletakse, et õpilane mõistab ühiskonna arengu põhjuslikke seoseid, teeb teadlikke valikuid seonduvalt iseenda ja sotsiaalse keskkonnaga, lähtub ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalinormidest ning toimib kõlbelise ja vastutustundliku ühiskonnaliikmena. Õpilane on Eesti Vabariigi lojaalne kodanik.</p> <p>Moodul on seostatud gümnaasiumi õppekava kehalise kasvatus valdkonna, riigikaitse valikkursuse ja sotsiaalainete valdkonna ajaloo, ühiskonnaõpetuse, inimeseõpetuse, inimgeograafia õppeainetega.</p>				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) omab adekvaatset enesehinnangut ning teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad tervikliku ja terviseteadliku inimese kujunemist	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib juhendamisel enda isiksust ja kirjeldab enda tugevusi ja nõrkusi, lähtudes erinevatest rollidest ja kohustusest ühiskonnas • analüüsib üksikisiku, perekonna ja erinevate institutsioonide rolli ühiskonna arengus • nimetab ja teab terviseriske ning võimalikke vigastusi, kirjeldades nendele reageerimist ja ennetamise võimalusi • tegeleb teadlikult ja võimetekohaselt tervisespordiga, treenides sobiva koormusega ning sooritab treeningujärgselt taastumist soodustavaid harjutusi 				
2) omab arusaama esinevatest nähtustest, protsessidest ja konfliktidest ühiskonnas ning nende seostest ja vastastikususest mõjust	<ul style="list-style-type: none"> • selgitab nüüdisühiskonna kujunemist, struktuuri ja korraldust • määratleb Eesti ajaloo olulisemad pöördepunktid sündmused muinasajast tänapäevani, paigutades tähtsamad Eesti ajaloo ja kultuuri sündmused õigesse ajaperioodi ja Euroopa ning maailma ajaloo konteksti • selgitab, millised muutused on toimunud taasiseseisvumisjärgses Eesti majanduses, õigusruumis, valitsemiskorralduses, riigikaitstes ja kultuurielus, eristades põhjusi ja tagajärgi • toob asjakohaseid näiteid sotsiaalainetes käsitletavate ja ühiskonnas esinevate nähtuste omavaheliste seoste kohta 				

	<ul style="list-style-type: none"> • analüüsib teabeallikate abil riigi majanduse struktuuri ning panust maailma majandusse • tunneb üleilmastumise majanduslikke, poliitilisi, sõjalisi ja kultuurilisi tahke, nimetab erineva arengutasemega riike • analüüsib kaartide ja statistiliste andmete põhjal riigi või regiooni rahvaarvu muutumist, rahvastiku paiknemist ja soolis-vanuselist struktuuri • kasutab teabeallikaid, sh geograafilisi, poliitilisi ja topograafilisi kaarte info leidmiseks ja rakendamiseks, määrab enda asukohta kaardil, kasutades koordinaatide süsteemi, mõõdab vahemaid ja määrab asimuuti
<p>3) mõistab kultuurilise mitmekesisuse ning demokraatia ja selle kaitsmise tähtsust ning jätkusuutliku arengu vajalikkust, aktsepteerides erinevusi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • arutleb teiste rahvaste kommete, traditsioonide ja religiooni ning nende omavaheliste konfliktide teemadel • iseloomustab demokraatliku valitsemiskorralduse toimemehhanisme Eesti ja Euroopa Liidu näitel • selgitab Eesti rolli NATOs, ELs ja ÜROs
<p>4) hindab üldinimlikke väärtusi, nagu vabadus, inimväärikus, võrdõiguslikkus, ausus, hoolivus, sallivus, vastutustunne, õiglus, isamaalisus ning lugupidamine enda, teiste ja keskkonna vastu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab poliitilisi ideoloogiaid ja selgitab nende erisusi, lähtudes Eesti poliitmaastikust • kirjeldab Eesti riigikaitse strateegiat, ülesehitust ja ressursse • demonstreerib grupi koosseisus seisanguid, pöördeid ja rivisammu ning kontrollib juhendamisel relva ohutust ning kustutab tulekolde • põhjendab inimeste ja riikide jätkusuutliku käitumise vajalikkust • selgitab inimõiguste olemust ja nende vajalikkust, analüüsib inimõiguste tähenduse muutumist 20.-21. sajandil ning toob näiteid üksikisiku põhiõiguste muutumisest ajaloo vältel • selgitab enda õigusi ja kohustusi kodanikuna • orienteerub õigusaktides, kasutades erinevaid infokanaleid • kasutab kontekstis sotsiaalainete põhimõisteid • nimetab erinevaid julgeolekuriske, sh Eesti Vabariigile ning selgitab nende maandamise võimalusi
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>AJALOO PERIODISEERIMINE JA AJALOOALLIKAD. EESTI MUINASAEG. Muinasaja perioodid; Eesti muinasaja lõpul; Muistne vabadusvõitlus. KESKAEG. Vana-Liivimaa, maarahvas 14. – 16. Saj. , linnad ja kaubandus, kirik ja usupuhastus. SÕDADE AJASTU. Liivi sõda ja selle tulemused, Rootsi aeg.</p>

PÕHJASÕDA JA VENE AEG. Põhjasõda. Vene valitsejad 18. – 19. Saj., Balti erikord, Roseni deklaratsioon; Talurahva mässud; Pärissorjuse kaotamine; Vaimne kultuur; Talurahvas 19. Saj; Rahvuslik liikumine; Venestamine; Eesti enne I maailmasõda.

EESTI VABARIIGI TEKKIMINE JA ARENG. Maailm 20. Saj. alguses; Eesti iseseisvumine; Vabadussõda; Eesti sise- ja välispoliitika; Majanduse areng, Kultuur.

II MAAILMASÕDA JA EESTI. Eesti okupeerimine; Saksa okupatsioon; Nõukogude okupatsioon.

EESTI TAASISEISEISVUMINE. Nõukogude Liit 1980-ndate lõpus; Fosforiidi kampaania; Laulev revolutsioon; Balti kett; Augustisündmused 1991.

ÜHISKONNA STRUKTUUR JA KUJUNEMINE. Ühiskonna tundmaõppimise vajalikkus; Riik ja rahvas.

ÜHISKONNA VALITSEMINE. Õigusriigi olemus ja tunnused; Võimude lahusus; Parlament; Valitsus; President; Maavalitsus; EV õigussüsteem.

KODANIKE OSALEMINE AVALIKUS ELUS. Demokraatia põhiideed ja nende teostumine kodanikuühiskonnas.

Valimiste funktsioonid ja nende korraldamine. EV Riigikogu valimiste süsteem; Erakonnad ja valimised (valimisnimekiri, valimisplatvorm, partei programm, propaganda); Valimistega seotud kodanikuõigused.

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ JA JULGEOLEK EUROOPAS. Eesti ja tähtsamad rahvusvahelised koostööorganisatsioonid Euroopas: EN, EL, NATO.

MAAILMA RAHVASTIK JA RAHVASTIKUPROTSSESSID. Maailma rahvaarv ja selle muutumine; Demograafiline ülemine; Rahvastikupoliitika; Ränded ja nende põhjused; Rahvastiku paiknemine; Linnastumine; Linnastumise kulg maailmas; Suurlinnade keskkonnaprobleemid.

KAASAEGSE MAAILMA POLIITILINE KAART. Riikide arengutaseme näitajad; Kõrgeltarenenud Põhja riigid ja Lõuna arengumaad.

KAASAEGSED MUUTUSED MAAILMAMAJANDUSES. Majanduse üldine struktuur ja selle arengud; Üleminek kõrgtehnoloogilisele tootmisele; Majanduse globaliseerumisele.

MINA JA TERVIS.

KALORID JA TERVISLIK TOITUMINE. Toitumise põhitõed; Toitumine ja haigused; Toidu ohutus.

SÕLTUVUSAINED JA NENDEGA KAASNEVAD RISKID. Narkootikumid; Alkohol; Tubakas.

SEKSUAALKASVATUS. Seksuaalsuse tähendus ja mõtteviis; Seksuaalne areng ja eneseleidmine lapseast noorukieani; Esimesed intiimsed lähenemiskatsed; Nauditav ja turvaline seksuaalvahekord; Abi ja nõu saamise võimalused.

ENESEHINNANG JA VAIMNE TERVIS. Eneseanalüüs; Positiivne mõtlemine; Individuaalsed toimetulekuoskused; Enesekindlus; Emotsioonid; Stress; Suhted ja suhtlemine.

MINU ÕIGUSED JA KOHUSTUSED. Kodu ja perekonnaelu, pereliikmete vajadused ja väärtused.

sh iseseisev töö	Määratud teemal vajalikke info internetis otsimine, selle vormistamine, grupeerimine ja analüüs töölehe abil. Juhendi põhjal arutluse kirjutamine.
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Suuliste hinnangute andmine õppeprotsessis (testimine, rühmatööd, diskussioonid, arutlused, õppekursioon), iseseisev töö, kontrolltöö, praktiline töö, rühmatöö, loeng, arutelu
Hindamine	Mitteeristav - kus õpiväljundite lävendi tasemel saavutamisel või lävendi ületamisel on tulemuseks A – arvestatud ning lävendi tasemest madalamal tasemel õpiväljundite saavutamisel on tulemuseks MA - mittearvestatud
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Mooduli kokkuvõttev positiivne hinne A on saavutatud, kui õpilane on omandanud kõik õppeväljundid vähemalt lävendi tasemel ning sooritanud järgmised tööd : 1) Töölehed on täidetud. 2) Kindlaksmääratud kontrolltööd ja testid on sooritatud. 3) Iseseisvatöö ülesanded on täidetud
sh hindamise meetodid	esitlus, arutelu, test, rühmatöö, diskussioon
Õppematerjalid	Ajalugu. Mati Laur, Ain Mäesalu, Tõnu Tannberg, Ursula Vent. Eesti ajalugu. 2 osa.. Tallinn, Avita 2006. Eesti ajaloo pöörded. Dokumentid ja materjalid. Eesti aja lood. Eesti Televisiooni saatesari. Ühiskonnaõpetus. Katrin Olenko, Anu Toots. Ühiskonnaõpetus. Tallinn, 2006 Heiki Raudla, Paavo Palk, Tõnu Viik. Ühiskonnaõpetus gümnaasiumile. 2 osa. Internetiressursid. Moodle õpikeskkond Psühholoogia. Õpik gümnaasiumile Jüri Uljas, Thea Rumberg 2003 Inimeseõpetus. Õpik gümnaasiumile T. Annuk 2003 Erinevad ainematerjalid. Eva Palk http://inimeseopetuse.weebly.com http://koolipsyh.weebly.com http://perekonnaopetus.weebly.com

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)			Õpetajad
6	Kunstiained	1,5 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö	Is. töö	
		39	32	7	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad				
Mooduli eesmärk	õpetusega taotletakse, et õpilane kasutab kunstialaseid teadmisi ja kogemusi oma elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava kunsti valdkonna muusika, kunsti õppeainetega.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) eristab näidete alusel kunstiliike ja muusikažanreid	<ul style="list-style-type: none"> võrdleb näidete alusel erinevaid kunstiliike ja muusikažanreid 				
2) tunneb maailma ning Eesti kunsti ja muusika olulisi teoseid ning seostab neid ajalooa	<ul style="list-style-type: none"> määrab kunsti- ja muusikakultuuri ajastuid ajateljel tutvustab Eesti kunsti ja muusika eripära ja tähtteoseid uurib ja kirjeldab kunsti- ja muusikateoste ajaloolist ja kultuuriloolist tausta 				
3) analüüsib oma suhet kultuuriga ja loomingulisust läbi vahetu kogemuse	<ul style="list-style-type: none"> koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu (3 kunstiteost + 3 muusikateost), asetab valitud teosed ja nende autorid „suuremasse pilti”, analüüsides nende suhet vastava ajastu ja teiste autoritega ning esitleb seda 				
4) kasutab kunsti ja muusikat elukvaliteedi tõstmiseks ja isiksuse arendamiseks	<ul style="list-style-type: none"> kirjeldab kogetud kunsti- ja muusikaelamust ja/või omaloomingu eelistusi mõistab ja esitleb ühte enda jaoks tähendusrikast muusika- või kunstiteost ja põhjendab oma valikut, kirjeldades selle emotsionaalset mõju endale 				

5) väljendab ennast läbi loominguulise tegevuse	<ul style="list-style-type: none"> väljendab ennast läbi loominguulise tegevuse
Teemad, alateemad	<p>Aineline ja vaimne kultuur. Kujutav kunst ja muusika. Kunsti tekkimine. Kunsti liigid ja žanrid.</p> <p>Kunst ürgühiskonnas (koopamaalid)</p> <p>Kunst orjanduslikus ühiskonnas. Vana-Egiptuse kunst ja muusika. Antiikaja kunst ja muusika. Komöödia ja tragöödia.</p> <p>Feodalismiajastu kunst ja muusika. Varakristlik kunst. Romaani ja gooti stiil. Keskaja kunst Eestis. Ekskursioon Vannalinna arhitektuurinäidete tutvustus.</p> <p>Akadeemilised kunstistiilid. Varane renessanss. Kõrgrenessanss. Madalmaade kunst. Renessansiaja kunst Eestis. Polüfoonilise muusika areng, ilmalik laul. Õukonnamuusika, uued muusikažanrid. Instrumentaalmuusika areng.</p> <p>Baroki ajaärk. Barokk. Barokk Eestis. Rokokoo (õukonnakunst). Klassitsism. Romantism. Muudatused muusikas. Ekskursioon Vanalinna ja Kadrioru parki, tutvumine arhitektuurimälestistega.</p> <p>20. sajandi kunst ja muusika. Impressionism. Neoimpressionism. Postimpressionism. Fovism, kubism, futurism, ekspressionism, dadaism ja sürrealism. Abstraktsionism, op-kunst ja kineetiline kunst, pop-kunst, hüperrealism.</p> <p>Kaasaegne kunst ja muusika. Performans, happening, grafiti, prügikunst, keha- ja netikunst.</p>
sh iseseisev töö	Koostab 3 kunstiteost ja 3 muusikateost Kunstimuuseumi külastuse põhjal ülesannete lehe täitmine
sh praktika	puudub
Õppemeetodid	Loeng, rühmatöö, muusikaliste näidete kuulamine, praktiline loovtegevus, test, iseseisevtöö, õpimapi koostamine
Hindamine	Mitteeristav - kus õpiväljundite lävendi tasemel saavutamisel või lävendi ületamisel on tulemuseks A – arvestatud ning lävendi tasemest madalamal tasemel õpiväljundite saavutamisel on tulemuseks MA - mittearvestatud
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	<p>Mooduli kokkuvõttev positiivne hinne A on saavutatud, kui õpilane on omandanud kõik õppeväljundid vähemalt lävendi tasemel ning sooritanud järgmised tööd :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Portfoolio loovtöödega (vähemalt 4 tööd) 2. Esitleb 3 kunstiteost ja 3 muusikateost 3. 3 testi läbitud teemade põhjal <p>Sh. iseseisvad tööd</p>

sh hindamismeetodid	<ol style="list-style-type: none"> 1. suuline küsitlus (valikküsitlus, individuaalne küsitlus) 2. valikvastustega test 3. test 4. kirjalik töö 5. praktiline loovtegevus - portfoolio koostamine 6. iseseisev praktiline töö. Õpilane koostab oma Eesti lemmikteostest virtuaalse kogu (3 kunstiteost + 3 muusikateost) ja esitleb seda.
Õppematerjalid	<p>Viirand, T. Kunstiraamat noortele. Tln., 1982 Alpatov, M. Kunstiajalugu I-II osa. Tln., 1982 Gombrich, E.H. Kunsti lugu. Avita.Tln., 1997 L.Leesi. Kunstilugu koolidele. Avita, Tln., 2003 Kangilaski, J. Kunstikultuuri ajalugu. Tln., 2004 K.Kodres. Eesti kunsti ajalugu 2. 1520-1770. Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Tallinna Raamatutrükikoda, 2005 J.Kangilaski. Eesti kunsti ajaloo 6. köite I. osa 1940-1991. Eesti Kunstiakadeemia ja autorid. Tallinna Raamatutrükikoda, 2013</p>

Mooduli nr	Mooduli nimetus	Mooduli maht (EKAP)			Õpetajad
7	Eesti keel teise keelena	5 EKAP			
		Tunde	Auditoorne ja praktiline töö	Is. töö	
		130	100	30	
Nõuded mooduli alustamiseks	puuduvad				
Mooduli eesmärk	Õpetusega taotletakse, et õpilane suhtleb eesti keeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana. Moodul on seostatud gümnaasiumi riikliku õppekava võõrkeele valdkonna eesti keel teise keelena õppeainega.				
Õpiväljundid	Hindamiskriteeriumid				
1) suhtleb eesti keeles argisuhtluses nii kõnes kui kirjas iseseisva keelekasutajana, esitades ja kaitstes erinevates mõttevahetustes/ suhtlussituatsioonides oma seisukohti	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab iseseisvalt eestikeelset põhisoonavara ja tuttavas olukorras grammatiliselt üsna õiget keelt • esitab ja põhjendab lühidalt oma seisukohti erinevates mõttevahetustes • väljendab end/suhtleb õpitava keele erinevate osaoskuste kaudu (loeb, kuulab, räägib, kirjutab B1 tasemel) 				
2) kirjeldab eesti keeles iseennast, oma võimeid ja huvisid, mõtteid, kavatsusi ja kogemusi seoses valitud erialaga	<ul style="list-style-type: none"> • tutvustab vestlusel iseennast ja oma sõpra/eakaaslast • koostab oma kooli (lühidalt) tutvustuse, esitleb seda oma kaaslastele • põhjendab kooli ja erialavalikut, hindab oma sobivust valitud erialal töötamiseks 				
3) kasutab eesti keeleoskuse arendamiseks endale sobivaid	<ul style="list-style-type: none"> • hindab oma eesti keele oskuse taset • põhjendab eesti keelekeele õppimise vajalikkust, luues seoseid eriala ja elukestva õppega 				

<p>võõrkeele õppimise strateegiaid ja teabeallikaid, seostades keeleõpet elukestva õppega</p>	<ul style="list-style-type: none"> • eristab eestikeelseid teabeallikaid info otsimiseks, kasutab neid ja hindab nende usaldusväärsust • kirjeldab suhtluskeskkondi, mida kasutab (nende eeliseid, puudusi ja ohte) ja suhtlemist nendes keskkondades
<p>4) mõistab Eesti elukeskkonda ja kultuuri ning arvestab nendega suhtlemisel</p>	<ul style="list-style-type: none"> • võrdleb emakeele maa ja Eesti elukeskkonda, kultuuritraditsioone ja -norme • arvestab suhtlemisel eestlaste kultuurilise eripäraga • tutvustab (oma eakaaslasele välismaal) Eestit, soovitades külastada mõnda sihtkohta
<p>5) on teadlik edasiõppimise ja tööturul kandideerimise võimalustest; koostab tööle asumiseks vajalikud eestikeelsed taotlusedokumentid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab eesti keeles oma tööpraktikat ja analüüsib oma osalemist selles • tutvustab eesti keeles oma eriala hetkeseisu tööturul ja edasiõppimise võimalusi • koostab eesti keeles töökohale/praktikakohale kandideerimise avalduse, CV/Europassi • viib läbi eesti keeles näidistööintervjuu
<p>Teemad, alateemad</p>	<p>HARIDUS JA TÖÖ - Pere ja kasvatus: 1) perekond; peresuhted, laste ja vanemate omavaheline mõistmine ning üksteisest hoolimine; 2) kasvatus: viisakusreeglid, käitumisnormid, väärtushinnangute kujundamine, salliv eluhoiak jne. Haridus: 1) riiklikud ja eraõppeasutused, koolitused; 2) kohustuslik kooliharidus, iseõppimine; 3) koolikeskkond ja -traditsioonid; noorteorganisatsioonid; 4) edasiõppimisvõimalusi Eestis ja välismaal; 5) elukestev õpe. Tööelu: 1) teadlik eneseteostus; elukutsevaliku võimalusi ja karjääri plaanimine; 2) tööotsimine: elulookirjelduse koostamine, tööleping, töövestlus; 3) töö kui toimetulekuallikas; raha teenimine (nt sissetulekud ja väljaminekud, hinnad); tööpuudus; 4) vastutustundlik suhtumine oma töösse; hoolivus enese ja teiste vastu; 5) töötaja ja tööandja õigused ning vastutus, ametiühingud, katseaeg, osalise või täisajaga töö, puhkus; 6) suhted töökollektiivis; meeldiv ja sundimatu keskkond, motiveeritud töötaja; 7) vajalikud eeldused oma tööga toimetulekuks; 8) puudega inimeste töö.</p> <p>KULTUUR JA LOOMING Kultuur kui loomine: 1) loomine: kirjandus, kujutav kunst, helilooming, arhitektuur, tarbekunst, käsitöö jne; 2) rahva ajalooline kultuurimälu; 3) loova mõtte arendamine kogemuse kaudu. Kultuuritraditsioonid ja tavad: 1) rahvapärимused, muistendid, muinasjutud, vanasõnad, kõnekäänud kui rahvatarkuse varamu; 2) erinevate rahvaste kultuuritraditsioonid, tavad ja uskumused</p> <p>INMENE JA ÜHISKOND inimene kui looduse osa: 1) eluring: sünd, elu ja surm; 2) tasakaal inimese ja looduse vahel (nt loodushoidlik eluviis, aukartus looduse ees); 3) elulaad ehk olemise viis (nt loodushoidlik, inimsõbralik, tervislik).</p>

	<p>Inimene kui indiviid: 1) inimese loomus ja käitumine, vastuoludesse sattumine; 2) iga inimese kordumatu eripära; 3) väärtushinnangud, vaated elule ja ühiskonnale; 4) inimsuhted: isiklikud, emotsionaalsed, sotsiaalsed; 5) erinevad inimesed ja rahvad (nt keele- ja kultuurierinevused, käitumistavad, kõlblusnormid).</p> <p>Inimeste suhtlus: 1) suhtlusvahendid: loomulik keel ja kehakeel (nt sõnavalik, žestid, miimika); 2) meedia kui suhtluskanal ja -vahend.</p> <p>Ühiskond kui eluavalduste kogum: 1) majanduselu: tõusud ja mõõnad, heaoluühiskond; 2) sotsiaalsfäär, elatustase, heategevus; 3) ebaterved eluviisid,</p> <p>KESKKOND JA TEHNOLOOGIA ARENG</p> <p>Geograafiline keskkond: 1)keskkonna ja inimese suhted, keskkonnateadlikkus: looduslik tasakaal, puutumatu loodus; tööstus- ja kultuurmaastikud, kaitsealad; saasteallikad; 2) loodusliku tasakaalu kadumisest tingitud ohud keskkonnale ja inimestele; kliima ning kliimamuutused; 3) keskkonna jätkusuutlik areng.</p> <p>Elukeskkond: 1) elutingimused erineva kliima ja rahvastusega aladel; 2) sotsiaalsete hüvede olemasolu ning nende kättesaadavus (nt arstiabi, pensionid, riiklikud toetused ja fondid, abirahad, soodustused puudega inimestele); 3) säästlik eluviis; 4) sotsiaalne miljöö: põhirahvusest koosnev või mitmekeelne ja -kultuuriline ühiskond; lähinaabrid.</p> <p>Tehnoloogia: 1) teadus- ja tehnikasaavutused ning nende rakendamine igapäevaelus; 2) teabekeskkond: infootsing ja -vahetus; 3) keeletehnoloogilisi rakendusi igapäevaelus: elektroonsed sõnastikud, keeleõppematerjalid, arvutipõhine keeleõpe, tõlkeabiprogrammid jne; 4) biotehnoloogia igapäevaelus: olmekeemia, kosmeetika- ja toiduainetööstus</p>
Hindamisülesanded:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Arvestustöö. Eesti haridussüsteem. ÕV 1,3 2. Essee. Kas arvuti on sõber või vaenlane? ÕV 1,2,3 3. Jutustuse koostamine cv alusel ÕV 2,4 4. Arvestustöö. Minu lemmiksaade. ÕV 1,2,4 5. Väide "Inimese tervis sõltub ainult inimesest endast." ÕV 1,2 6. Mis on tervislik toitumine? Iseseisev töö. ÕV 1,2 7. Arvestustöö. Poolametlikud kirjad. ÕV 5 8. Väide " Tänapäeval on edukas vaid see, kes valdab võõrkeeli." ÕV 3,5 9. Essee „Kas looduskaitse on ainult inimese asi?“ ÕV 1,3,4
sh iseseisev töö	Info leidmine internetist vastavalt esitatud ülesandele
sh praktika	puudub

Õppemeetodid	Monoloog, dialoog, arutelu, paaristöö, grupitöö, kuulamine, diskussioon
Hindamine	eristav ; kujundav hindamine toimub kogu õppetöö jooksul
Hindekriteeriumid	<p>Lävend: Vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on põhiosas õige, põhioskused on omandatud, kuid teadmiste rakendamisel praktilises tegevuses esineb raskusi, mis vajavad juhendamist ja suunamist.</p> <p>Hinne „4“ Suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on üldiselt õige, loogiline ja mõtestatud, kuid pole täielik või esineb väiksemaid eksimusi, praktilises tegevuses jääb mõnel määral puudu iseseisvusest.</p> <p>Hinne“5“ Suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus või selle tulemus on õige ja täielik, loogiline ja mõtestatud, praktilises tegevuses ilmneb omandatu iseseisev ja loov rakendamine.</p>
sh kokkuvõtva hinde kujunemine	Õpilane on omandanud õppekavas ettenähtud õpiväljundid vähemalt lävendi tasemel, st rahuldavalt (hinne „3“), sealhulgas sooritanud hindamisülesanded ja iseseisvad tööd vähemalt positiivsele tulemusele.
sh hindamismeetodid	Arutelu, iseseisev töö, vestlus, kontrolltöö, töölehed, väide, essee
Õppematerjalid	<p>Eesti keele õpik vene õppekeelega gümnaasiumi 10.klassile(Malle Rüütli, Ele Viilipus, 2007)</p> <p>Eesti keele õpik vene õppekeelega gümnaasiumi 11.klassile(Malle Rüütli, Ele Viilipus, 2008)</p> <p>Eesti keele õpik vene õppekeelega gümnaasiumi 12.klassile(Malle Rüütli, Ele Viilipus, 2009)</p> <p>Roman Kallas „ Kõik on korras“ практический курс и грамматика (Tallinn, 2001)</p> <p>Mare Kitsnik „Eesti keel vene õppekeelega kutsekoolile“ (Tallinn,2008)</p> <p>B-1, B-2 taseme testid</p>